

18.9.2023

Dnro 57/2023 1/2

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto luonnoksesta Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 108 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Metsähallituksen erävalvonnasta annettua lakia, metsästyslakia ja kalastuslakia. Metsähallituksen erävalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset erätarkastajan käskyvallasta ja esitutkinnan turvaamiseen liittyivistä toimivaltuuksista. Lisäksi erätarkastajaan kohdistuva niskoittelu säädettäisiin rangaistavaksi ja erätarkastajan alueellista toimivaltaa laajennettaisiin. Lakiin tehtäisiin myös joitakin teknisiä tarkistuksia.

Metsästyslain ja kalastuslain sääntelyä muutettaisiin siten, että valvontaviranomaisella olisi nykyistä laajemmat oikeudet tarkastaa, että henkilön saalis ja pyyntivälineet ovat säännösten ja määräysten mukaisia.

1. Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta

11 §. Oikeudet toisen kiinteistöllä

Voimassa olevan pykälän mukaan erätarkastajalla on erävalvontaan kuuluvaa yksittäistä tehtävää suorittaessaan oikeus liikkua toisen maa- ja vesialueella jalan, suksilla ja Metsähallituksen käytössä olevalla kulkuneuvolla sekä käyttää tässä laissa säädettyjä toimivaltuuksia, jos valvonnan kohteena oleva pyrkii estämään tehtävän suorittamista pakenemalla tai muuten siirtymällä pois Metsähallituksen hallinnassa olevalta alueelta taikka rikkomalla tai valmistautumalla rikkomään 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä siten, että teon seuraus ilmenee tai todennäköisesti ilmenisi Metsähallituksen alueella.

Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että erätarkastajalla olisi erävalvontaan kuuluvaa yksittäistä tehtävää suorittaessaan oikeus liikkua toisen maa- ja vesialueella jalan, suksilla ja Metsähallituksen käytössä olevalla kulkuneuvolla sekä käyttää tässä laissa säädettyjä toimivaltuuksia, jos se on välttämätöntä metsästystä, kalastusta, luonnonsuojelua tai luonnonvaraisten eläinten kohtelua koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi. Erätarkastajan olisi voimassa olevan sääntelyn mukaisesti vältettävä liikkumista pihapiirissä ja siihen rinnastettavalla erityiseen käyttöön varatulla alueella, jollei liikkumiseen ole tehtävän suorittamiseen liittyvää pakottavaa syytä.

Esitys laajentaisi erätarkastajien toimivaltaa kaikille yksityisille maille, pihapiirejä lukuunottamatta, jokseenkin rajoituksetta. Erävalvontalain keskeinen tarkoitus on kuitenkin valvonnan suorittaminen metsähallituksen hallinnassa olevilla mailla. MTK esittää, että erätarkastajilla on valtuus toteuttaa valvontaa yksityismailla ainoastaan metsähallituksen hallinnassa olevien maiden läheisyydessä ja liittyen niiden valvontaan.

2. Laki metsästyslain 89 §:n muuttamisesta

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus. Lailla (159/2011) kumotun pykälän tilalle lisättävässä uudessa pykälässä säädettäisiin metsästyslain 88 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten (poliisi, rajavartiolaitos, tulliviranomaiset ja Metsähallituksen erätarkastajat) tarkastusoikeudesta. Pykälä vastaisi rakenteeltaan kalastuslain (379/2015) 108 §:n 1 momentissa säädettyä. Merkittävänä erona kalastuslakiin verrattuna olisi se, että metsästyslaissa säädettäisiin laajemmin mahdollisuudesta kulkuneuvon ja henkilön mukana olevien tavaroiden, kuten esimerkiksi repun tai laukun tarkastamiseen. Tarkastusta ei kuitenkaan voisi tehdä sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai muuten yllään.

Ehdotetun pykälän mukaan edellä 88 §:ssä tarkoitetulla viranomaisella olisi oikeus tarkastaa, että henkilön kulkuneuvossa ja mukana olevissa tavaroissa oleva saalis ja pyyntivälineet ovat säännösten ja määräysten mukaisia. Edellä 88 §:ssä tarkoitetulla viranomaisella olisi myös oikeus tarkastaa kuljetus- ja varastotiloja, joissa saalista säilytetään. Tarkastusta ei kuitenkaan saisi ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen rikoslain 48 a luvun 1 §:ssä säädettyyn metsästysrikokseen tai 4 §:ssä säädettyyn laittoman saaliin kätkemiseen.

MTK katsoo, että tarkastuksen toteuttamiselle tulee olla perusteltu syy. Tarkastusoikeuden ulottaminen kaikkiin reppua kantaviin luonnossa liikkujiin ei ole tarkoituksenmukaista. Perusteltu syy tarkastuksen suorittamiselle voisi olla esimerkiksi metsästysaseen kuljettaminen tai laukauksen kuuluminen lähialueella.

Kuljetus- ja varastotilojen tarkastamiselle tulee myös olla perusteltu syy. Tarkastusmenettelyn rajaukset, jotka kohdistuvat pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin rakennuksiin tulee kohdistaa myös niiden läheisyydessä oleviin muihin pihapiirin rakennuksiin.

Helsingissä syyskuun 18. päivänä 2023

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Marko Mäki-Hakola
metsäjohtaja

Timo Leskinen
kenttäjohtaja